

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9313/2024
10.12.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа адвокат Младен Васић из ..., против туженог ББ, са пребивалиштем у ..., кога заступа адвокат Миљана Станојевић из ..., ради раскида уговора о поклону, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1616/23 од 19.12.2023. године, у седници одржаној 10.12.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1616/23 од 19.12.2023. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сурдулици П 764/22 од 09.02.2023. године, ставом првим изреке, раскинут је уговор о поклону закључен између тужиоца и туженог, оверен код јавног бележника Миљане Стојановић из ... под бројем Опу 366/2019 дана 05.09.2019. године, што је тужени дужан да призна и трпи да тужилац по основу ове пресуде изврши упис права сувојине на непокретности обухваћеној уговором код Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности у Сурдулици у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у износу од 106.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1616/23 од 19.12.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Сурдулици П 764/22 од 09.02.2023. године и одбијен тужбени захтев тужиоца да се раскине уговор о поклону закључен између тужиоца и туженог, оверен код јавног бележника Миљане Станојевић из ... под бројем Опу 366/2019 од 05.09.2019. године, што је тужени дужан да призна и трпи да тужилац по основу ове пресуде изврши упис права сувојине на непокретности обухваћеној уговором код Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности у Сурдулици у року од 15 дана по пријему пресуде, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка плати износ од 111.500,00 динара у року од 15 дана по пријему отправке пресуде. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и због битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), па је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, учињена је битна повреда поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, а ревидент основано на то у ревизији указује, што представља укидни разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле уговор о поклону. Уговор је оверен код јавног бележника Миљане Стојановић из ... под Опу 366/2019 дана 05.09.2019. године. Тужилац као поклонодавац је свом сину овде туженом као поклонопримцу поклонио свој сувласнички удео непокретне имовине која се налази у ... у улици, уписано у лн. бр. ..., кат.парц. ..., потес ..., земљиште под зградом – објектом површине од 102 м², земљиште уз зграду – објекат површине од 705 м², укупне површине 807 м² са уделом 382/807 на земљишту и породичну стамбену зграду број 1 површине у основи 102 м² са уделом ½. Уговор је закључен уз сагласност супруге тужиоца будући да је имовина која је предмет уговора стечена у браку, а тужилац и његова супруга ВВ задржали су право доживотног плодуживања и становања на поклоњеној имовини. Спратни део предметне куће тужилац је раније поклонио другом сину без икаквих терета. Након закључења уговора дошло је до несугласица између уговарача којом приликом је тужени према тужиоцу применио физичку силу – гурањем тужиоца и упутио му увредљиве речи „Ђорџо један“ и „крв ће да падне“, што су чули и видели присутни сведоци и тужиочева супруга да би након тога тужени отишао из земље и више није контактирао родитеље. Тужилац против туженог није подносио кривичну пријаву за насиље, нити су сведоци, иначе полицајци, пријавили насиље, нити је тужилац поводом предметног догађаја затражио лекарску помоћ.

Имајући у виду да уговор о поклону није регулисан позитивним прописима и полазећи од одредбе члана 567. Српског грађанског закона Краљевине Србије из 1844. године са изменама и допунама од 1864. године, првостепени суд је закључио да су испуњени услови за опозив поклона. По оцени првостепеног суда понашање туженог садржи елементе грубе неблагодарности као поклонопримца. Предузетим радњама тужени је исказао према поклонодавцу неблагодарност, нанео штету његовом животу, телу, части и нарушио његову слободу и имање. Сходно томе усвојио је тужбени захтев.

Другостепени суд није прихватио ову правну аргументацију првостепеног суда.

На основу утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, другостепени суд је извео закључак да се у конкретном случају не ради о неблагодарном понашању туженог. При томе, закључује да свака неблагодарност, морална грешка поклонопримца према поклонодавцу не представља разлог за опозив уговора о поклону већ она треба да буде велика или груба, а њена оцена се врши према одређеном стандарду и схватањима друштвене средине у којој се налазе. Међутим, у конкретном случају је на основу исказа парничних странака и саслушаних сведока

утврђено да је тужени по закључењу предметног уговора гурнуо тужиоца, али да тужилац поводом предметног гурања није имао повреде због којих би затражио лекарску помоћ, као и да му је тужени упутио речи увреде и претње које тужилац није доказао као насиље, није полицији пријавио туженог због насиља у породици нити су присутни полицајци нашли за сходно да изведу закључак да се ради о насиљу који заслужује да од њихове стране буде то пријављено полицији. Другостепени суд је закључио да се предметни догађај не може окарактерисати као груба неблагодарност поклонопримца према поклонодавцу која би за последицу имала опозив уговора о поклону. При томе имао је у виду чињеницу да тужени није поновио сличне поступке, па се такво понашање може више окарактерисати као породични инцидент произашао из тренутне револтираности туженог чињеницом да је његов уговор оптерећен теретом за разлику од уговора који је тужилац закључио са другим сином којем је поклонио спрат куће без икаквог терета. Преиначио је првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је без отварања расправе, а на основу другачије оцене утврђених чињеница у првостепеном поступку извео закључак о неоснованости тужбеног захтева закључивши да такво понашање туженог нема карактер грубе неблагодарности, већ да се ради о породичном инциденту који је узроковао револтираност туженог. Овакав закључак другостепени суд није могао извести без отварања расправе пред другостепеним судом. Извођење оваквог закључка без отварања расправе и непосредног увида у изведене доказе има карактер посредног закључивања које нема своје утемељење у правилности поступка и правилној оцени чињеница које су од битног значаја за пресуђење. Чињенично стање које је утврдио другостепени суд о спорним питањима је битно другачије од чињеничног стања утврђеног пред првостепеним судом пред којим су докази непосредно извођени. Селективним приступом при оцени доказа другостепени суд је учинио битну повреду одредби парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чл. 8. ЗПП, на шта је ревидент основано у ревизији указао. Ако сматра да је првостепени суд погрешно оценио исказе појединих сведока и на тим исказима засновао утврђење о некој битној чињеници другостепени суд је дужан да изведе доказ непосредним саслушањем сведока да би формирао и у оцени доказа образложио сопствено уверење.

У овом случају другостепени суд није тако поступио, већ је сам ивршио оцену датих исказа сведока и странака и извео супротан закључак од онога до ког је дошао првостепени суд.

Према правилима које садржи члан 567. Српског грађанског законика постоје два разлога за опозив уговора о поклону. Један је осиромашење, а други је груба неблагодарност или незахвалност поклонопримца. Груба неблагодарност представља одређени стандард. Њега дефинише схватање друштвене средине у којој се странке налазе и последице које такво понашање проузрокује. Да ли је понашање туженог у категорији грубе неблагодарности као поклонопримца или не могла је бити утврђена само након отварања расправе пред другостепеним судом извођењем потребних доказа и оцене истих од стране другостепеног суда.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда, по истим поступити и након правилно спроведеног поступка донеће закониту одлуку.

Имајући у виду напред изнето на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић